

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ЛАДИЖИНСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ »

Циклова комісія Економічних та інформаційних дисциплін

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність 071 Облік і оподаткування
(шифр і назва спеціальності)

Методичні вказівки до проходження навчальної практики з дисципліни «Податкова система» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування», Наскрізної програми практики здобувачів освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Розробник:

Гудзенко Наталія Миколаївна, к.е.н., доцент, викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Рецензент:

Тичук Тетяна Олександрівна, к.е.н., викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії,

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Методичні вказівки до проходження навчальної практики з дисципліни «Податкова система» розглянуто на засіданні циклової комісії економічних та інформаційних дисциплін

Протокол № 1 від « 26 » липня 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Характеристика навчальної практики	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	45
Кількість кредитів ECTS	1,5
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Форма контролю	Залік з практики
Показники навчальної практики для денної форми навчання	
Форма навчання	Денна
Семестр	6
Аудиторні години	18 год.
Самостійна робота	27 год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання	18 год.

2. Мета та завдання навчальної практики

Практичне навчання студентів є складовою частиною навчального процесу, ефективною формою професійної підготовки майбутнього спеціаліста і ставить за мету закріпити і поглибити знання, одержані студентами в процесі навчання.

Керівник практики перед початком повідомляє цілі і завдання практики, дає конкретні завдання кожному студенту або окремій ланці, а в процесі виконання завдання забезпечує раціональну організацію праці студентів.

Основні завдання практики з податкової системи - набуття умінь і навичок із: нарахування податків і зборів; документального оформлення розрахунків по податках і зборах; формування та представлення податкової звітності.

За період навчальної практики студенти повинні оволодіти такими вміннями і навичками:

- обчислювати суми податків;
- вести облік податків і платежів у відповідних первинних та зведених документах, реєстрах синтетичного і аналітичного обліку;
- складати декларації та розрахункові відомості;
- аналізувати виробничі ситуації і використовувати інформацію для аналізу фінансової діяльності підприємства.

Сформовані компетентності та очікувані результати навчання:

Після проходження практики «Податкова система» у здобувачів освіти формуються такі компетентності:

Загальні (ЗК):

- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (СК):

СК 1. Здатність аналізувати економічні події та явища з огляду на сучасні теоретичні та методичні основи обліку і оподаткування.

СК 2. Здатність використовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку і оподаткування.

СК 3. Здатність відображати інформацію про господарські операції суб'єктів господарювання в обліку, їх систематизувати, узагальнювати у звітності й інтерпретувати для задоволення інформаційних потреб осіб, які ухвалюють управлінські рішення.

СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК 5. Здатність оцінювати результати господарської діяльності підприємств на основі знань сучасних методик аналізу.

СК 6. Здатність здійснювати обліково-аналітичні процедури із застосуванням спеціалізованих програмних засобів і комп'ютерних технологій.

СК 9. Здатність використовувати знання національних стандартів обліку.

СК 10. Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК 12. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Результати навчання (РН):

РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств.

РН 3. Визначати сутність об'єктів обліку і оподаткування для розуміння їх ролі та впливу на результати господарської діяльності.

РН 4. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання облікових даних для узагальнення економічної інформації.

РН 5. Застосовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних завдань у сфері обліку і оподаткування.

РН 6. Використовувати особливості обліку і оподаткування у професійній діяльності та господарській практиці.

РН 7. Характеризувати господарські операції та процеси, вміти документально їх оформлювати для відображення в обліку підприємств.

РН 8. Формувати й аналізувати фінансову, податкову і статистичну звітність для визначення показників забезпеченості підприємства ресурсним потенціалом та його ефективного використання.

РН 9. Дотримуватися вимог податкового законодавства щодо розрахунку і сплати податків, зборів, обов'язкових платежів, їх обліку та формування податкової звітності суб'єктів господарювання.

РН 10. Формувати і надавати облікову-аналітичну інформацію для ухвалення управлінських рішень з метою підвищення ефективності бізнесу.

РН 11. Визначати й аналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

РН 12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для розв'язання задач з обробки даних у сфері професійної діяльності.

РН 13. Аналізувати особливості функціонування підприємств для здійснення обліку їх господарської діяльності.

РН 14. Використовувати нормативно-правові документи і національні стандарти для ведення бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання.

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

РН 18. Дотримуватися безпеки життєдіяльності та вживати заходів щодо збереження навколишнього середовища

3. Структура навчальної практики

№ теми	Назва розділу, теми	Години за програмою	Години за планом	Самостійне вивчення
1.	Податок на додану вартість.	6	2	4
2.	Акцизний податок та мито	6	2	4
3.	Податок на прибуток підприємств.	6	2	4
4.	Єдиний соціальний внесок. Податок на доходи фізичних осіб. Військовий збір	5	2	3
5.	Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.	6	2	4
6.	Податок на майно.	4	2	2
7.	Плата за ресурси та послуги: за користування надрами, за землю.	4	2	2
8.	Плата за ресурси та послуги: за лісові ресурси, за воду.	4	2	2
9.	Інші податки: екологічний податок, збір за місця для паркування транспортних засобів	4	2	2
	Всього	45	18	27

4. Методичні рекомендації

Тема: Податок на додану вартість.

Мета: Закріпити та вдосконалити набуті знання та навички з методики складання податкової звітності з податку на додану вартість.

Матеріально-технічне забезпечення:

- бланки: податкові накладні, реєстр виданих та отриманих податкових накладних, додаток 5 до податкової декларації з ПДВ «Розшифровки податкових зобов'язань та податкового кредиту в розрізі контрагентів», податкова декларація з ПДВ.
- калькулятори.

Завдання:

1. Скласти податкові накладні.
2. На підставі податкових накладних заповнити Реєстр виданих та отриманих податкових накладних.
3. Скласти Додаток 5 до податкової декларації з ПДВ «Розшифровка податкових зобов'язань та податкового кредиту в розрізі контрагентів».
4. Скласти Податкову декларацію з ПДВ.

Вихідні дані:

- ✓ Для складання податкових накладних для включення суми ПДВ до податкових зобов'язань:

За березень місяць поточного року у ПП «АГРОНІКА» відбулися наступні господарські операції з реалізації продукції:

1. Відвантажено згідно товарно-транспортною накладною № 003215 від 6 березня ТОВ «КМТ» насіння соняшника в кількості 10 т. за ціною (без урахування ПДВ) 17316,67 грн. за 1 т.
2. Відвантажено згідно товарно-транспортною накладною № 003216 від 9 березня ТОВ «Вінницямлин» зерно озимої пшениці в кількості 12000 кг. за ціною (без урахування ПДВ) 5,30 грн. за 1 кг.
3. Відпущено за накладною № 354 від 20 березня ТОВ «Солодка Мрія» мед в кількості 250 кг за ціною (без урахування ПДВ) 124,00 грн. за 1 кг.

Примітка: Остання податкова накладна виписана за номером 254.

- ✓ Для складання податкових накладних для включення суми ПДВ до податкового кредиту:

За березень місяць поточного року у ПП «АГРОНІКА» відбулися наступні господарські з отримання ТМЦ від постачальників:

1. Отримано від ТОВ «Агротехсервіс» за податковою накладною № 172 від 4 березня шпагат для преспідбача в кількості 100 кг за ціною (без урахування ПДВ) 43,350 грн. за 1 кг.
2. Отримано від ТОВ «Авіас» за податковою накладною № 129 від 17 березня дизельне паливо в кількості 6493 л за ціною (без урахування ПДВ) 41,15 грн. за 1 л.
3. Отримано від ДП ДГ «Олександрівське» за податковою накладною № 500 від 27 березня насіння кукурудзи «Дейнеріс» 0,5 т за ціною (без урахування ПДВ) 15600,00 грн. за 1 т.

№ з/п	Номенклатура товарів	Код товару згідно УКТ ЗЕД	Одиниця виміру товару	Код одиниці виміру товару
1	Насіння соняшника	1206 00 10 00	т	168
2	Зерно озимої пшениці	1001	кг	166
3	Мед	0409 00 00 00	кг	166
4	Шпагат для преспідбача	5402	кг	166
5	Дизельне паливо	2710 20	л	120
6	Насіння кукурудзи «Дейнеріс»	1005 90 00 00	т	168

№ з/п	Назва підприємства	Індивідуальний податковий номер
1	ТОВ «КМТ»	302962016241
2	ТОВ «Вінницямлин»	621754236811
3	ТОВ «Солодка Мрія»	112426724324
4	ТОВ «Агротехсервіс»	255995305412
5	ТОВ «Авіас»	248029005642
6	ДП ДГ «Олександрівське»	301890904104

Довідкова інформація

Приватне підприємство «АгроНіка» зареєстровано 02.04.2002 року за юридичною адресою: Україна, 23811, Вінницька область, Гайсинський район, селище міського типу Теплик, вулиця Незалежності, будинок 32; індивідуальний податковий номер 371552305227; ідентифікаційний код платника згідно з ЄДРПОУ 37155235; Керівник Бевз Валентин Євгенович – ідентифікаційний код 2554466230, головний бухгалтер Шибінська Наталка Володимирівна – ідентифікаційний код 4217423369.

Від’ємне значення минулого місяця, що включається до складу податкового кредиту поточного податкового періоду (рядок 16, 16.1 податкової декларації) складає 40731 грн.

Методичні рекомендації

Виписані або отримані з інших підприємств податкові накладні реєструються у Реєстрі отриманих та виданих податкових накладних. Реєстр ведеться у електронному вигляді.

Видані податкові накладні відображаються у I розділі реєстру. Отримані податкові накладні відображаються у розділі II реєстру.

В кінці кожного розділу підраховуються підсумки.

Дані реєстру систематизують за контрагентами і переносять до Додатку 5 до Податкової декларації з ПДВ «Розшифровки податкових зобов’язань та податкового кредиту в розрізі контрагентів». У розділ I «Податкові зобов’язання» інформація записується з розділу I реєстру. У розділ II «Податковий кредит» інформація записується з розділу II реєстру. Підсумки розділів підраховуються у гривнях (без копійок) та заносяться до Податкової декларації з ПДВ.

В результаті виконання практичного завдання студенти повинні

Знати:

- Порядок обчислення ПДВ.
- Порядок оформлення податкових накладних, реєстру отриманих та виданих податкових накладних, додатку 5 до податкової декларації з ПДВ.
- Порядок складання та подання до Державної податкової служби України податкової декларації з ПДВ.

Вміти:

- Заповнювати Реєстр отриманих та виданих податкових накладних, Додаток 5 до податкової декларації з ПДВ.
- Скласти Податкову декларацію з ПДВ.

Завдання для самостійної роботи

Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, Розділ V «Податок на додану вартість». Ознайомитися з порядком подання уточнюючих Декларацій, виправленням помилок у звітності з ПДВ, відповідальністю за неподання або невчасне подання звітності з ПДВ.

Тема: Акцизний податок та мито.

Мета: Навчитись розраховувати акцизний податок для різних видів підакцизних податків та розраховувати суму мита та митних зборів при переміщенні через митний кордон України. Ознайомитися з особливостями акцизного складу. Закріпити та вдосконалити набуті знання та навички з методики складання податкової звітності з акцизного податку.

Матеріально-технічне забезпечення:

- бланки: Декларація акцизного податку (з додатками); Декларація про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію); Звіт про обсяги виробництва і реалізації спирту (форма №1-РС); Звіт про обсяги виробництва та реалізації алкогольних напоїв (форма 2-РС); Звіт про обсяги виробництва і реалізації тютюнових виробів (ф. №3-РС); Звіт про обсяги придбання та реалізації алкогольних напоїв у оптовій мережі (ф. №1-ОА); Звіт про обсяги придбання та реалізації тютюнових виробів у оптовій мережі (ф. №1-ОТ); Акцизна накладна; Розрахунок коригування акцизної накладної; Заява про реєстрацію платника акцизного податку з реалізації пального (форма №1-АКП); Заявка на поповнення (коригування) залишку пального.
- калькулятори.

Завдання:

1. Нарахувати акцизний податок.
2. Скласти акцизні накладні.
3. На підставі акцизних накладних заповнити Реєстр акцизних накладних
4. Скласти Податкову декларацію акцизного податку.

Вихідні дані:

Підприємство виробляє та реалізує пиво через власну роздрібну мережу і сплачує два види алкогольного акцизу:

Як виробник за ставкою 2,78 грн за 1 л пива.

Як суб'єкт господарювання роздрібною торгівлі за ставкою 5% вартості реалізованого пива через роздрібну мережу на власних торговельних майданчиках (з ПДВ і без урахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів).

У звітному періоді вироблено та продано 1000 л пива за 24000 грн з ПДВ.

Завдання 2

Підприємство здійснює реалізацію автотранспортних засобів і протягом вересня 2023 року здійснило такі операції:

1. Реалізовано шість моторних транспортних засобів, призначених для перевезення 10 осіб і більше, з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 5 000 см³.

2. Реалізовано два причепа масою понад 3 500 кг.

Курс євро на перший день кварталу становив 43,25 грн за 1 євро.

Розрахуйте суму акцизного податку та складіть декларацію з акцизного податку з відповідним додатком

Методичні рекомендації

Базою оподаткування з роздрібного акцизного податку є вартість (з ПДВ та без урахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів) підакцизних товарів, що реалізовані відповідно до пп. 213.1.9 ПКУ. Це зазначено у пп. 214.1.4 ПКУ.

Виходячи з цієї норми, роздрібний акциз обчислюється з вартості реалізованих підакцизних товарів з урахуванням ПДВ. Водночас база обкладення ПДВ операцій з постачання товарів/послуг визначається, виходячи з їх договірної вартості з урахуванням загальнодержавних податків та зборів, крім, зокрема, роздрібного акцизного податку (п. 188.1 ПКУ). Тобто до бази оподаткування ПДВ сам «роздрібний» акциз не включається.

Таким чином, сума податкового зобов'язання з роздрібного акцизного податку обчислюється за формулою: Роздрібний акциз = ФРЦ / 105 x 5,

Мінімальне акцизне податкове зобов'язання

Мінімальне акцизне податкове зобов'язання (пп. 14.1.114. Податкового кодексу України) – це мінімальна величина податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку з сигарет, виражена у твердій сумі за 1 000 штук сигарет одного найменування, реалізованих на митній території України чи ввезених на митну територію України.

Сума акцизного податку за адвалорною ставкою обчислюється наступним чином. Спочатку визначається оподаткований оборот за цінами реалізації за формулою:

$$O = MPЦ \times K,$$

де O – оподаткований оборот;

$MPЦ$ – максимальна роздрібна ціна за кожним видом товару (продукції);

K – кількість товару в одиницях виміру, на які встановлена максимальна роздрібна ціна (пачки сигарет).

Після визначення оподаткованого обороту обчислюється сума акцизного податку ($АП_{adv}$) по кожному виду товарів за формулою:

$$АП_{adv} = C \times O,$$

де C – ставка акцизного податку у відсотках до обороту від реалізації;

O – оподаткований оборот по кожному виду товару.

Акцизний податок за специфічною ставкою ($АП_{sp}$) розраховується за формулою:

$$АП_{sp} = C \times K / 1\,000 \text{ сигарет},$$

де C – ставка акцизного податку за 1 000 сигарет;

K – кількість товару, у фізичних одиницях виміру (штуки сигарет).

Загальна сума акцизного податку ($АП_{\Sigma}$) обчислюється як сума акцизного податку за адвалорною ставкою та специфічною ставками:

$$АП_{\Sigma} = АП_{adv} + АП_{sp}.$$

Мінімальне акцизне податкове зобов'язання ($МАП_{\Sigma}$) обчислюється за формулою:

$$МАП_{\Sigma} = C_{МАП_{\Sigma}} \times K / 1\,000 \text{ сигарет},$$

де $C_{МАП_{\Sigma}}$ – ставка акцизного податку за 1 000 сигарет;

K – кількість товару, у фізичних одиницях виміру (штуки сигарет).

В результаті виконання практичного завдання студенти повинні

Знати:

- Порядок обчислення акцизного податку.
- Порядок оформлення акцизних накладних, їх реєстрації.
- Порядок складання та подання до ДПСУ податкової декларації з акцизного податку.

Вміти:

- Заповнювати Реєстр акцизних накладних, Розрахунок коригування акцизної накладної.
- Складати Податкову декларацію акцизного податку.

Завдання для самостійної роботи

Ознайомитися з особливостями реєстрації осіб платниками акцизного податку; ліцензуванням торгівлі підакцизними товарами, обмеженнями та мінімальними акцизами. Порядок складання форм-довідок і заявок-розрахунків на виготовлення та придбання марок акцизного податку, перелік товарів, які не підлягають маркуванню марками акцизного податку, організацією роботи акцизних складів.

Ознайомитися з механізмом оподаткування акцизним податком різних груп підакцизних товарів, механізмом адміністрування акцизним податком, пільгами в оподаткуванні АП, порядком подання уточнюючих Декларацій, виправленням помилок у звітності з акцизного податку, відповідальністю за неподання або невчасне подання звітності за акцизним податком.

Порядок повернення марок акцизного податку у випадку їхнього пошкодження.

Тема: Податок на прибуток

Мета: Закріпити та вдосконалити набуті знання та навички з методики розрахунку податку на прибуток та формування податкової звітності за цим податком.

Матеріально-технічне забезпечення:

- Бланки;
- калькулятори.

Завдання:

1. розрахувати суму податку на прибуток.
2. Заповнити Декларацію з податку на прибуток.
3. Ознайомитися з додатками до Декларації та заповнити ті, що стосуються виконання ситуаційного завдання.

Вихідні дані:

Приватне підприємство «Продмаркет» є платником податку на додану вартість і податку на прибуток. За 1 квартал 2023 р. на підприємстві відбулись наступні господарські операції:

1. Купили 150 кг. цукерок для подальшого продажу від підприємства – платника ПДВ за ціною 100,00 грн / 1 кг., у т.ч. ПДВ.
2. За отриманий товар з поточного рахунку перерахована вся сума заборгованості.
3. Реалізовано 135 кг. цукерок покупцям – неплатникам ПДВ за ціною 135,00 грн / 1 кг., у т.ч. ПДВ.
4. Отримано оплату за реалізований товар у повному обсязі.
5. Отримано передоплату від підприємства-платника ПДВ в сумі 300,00 грн, у т. ч. ПДВ за майбутню поставку товару.
6. Нараховано і виплачено дивіденди засновнику-юридичній особі на загальну суму 500,00 грн.

Необхідно: визначити фінансовий результат до оподаткування.

Визначити суму податку на прибуток, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету. Визначити суму ПДВ, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету.

Методичні рекомендації

Щоб розрахувати податок на прибуток використовуються спеціальні формули, для зручності багато компаній використовують спеціальні програми.

ПК пропонує декілька відсоткових ставок для різних організацій.

На сьогодні кодексом передбачено сім головних програм для платників податків:

- 18% від прибутку – основна ставка;
- 21% – для страхових організацій спеціального призначення;
- від 0% до 20% – для виплати нерезидентів;
- 30% – для лотерей;
- 10% або 18% – для представників галузі азартних ігор, в залежності від їх спрямованості.

Алгоритм розрахунку показника рівня сплати податку на прибуток платника податків такий (%):

$$РС (ПП) = ПП/Д \times 100, \text{ де}$$

ПП (податок на прибуток) = рядок 06 + рядок 06.1 + рядок 06.2 + рядок 06.3 + рядок 06.4 + рядок 08 + рядок 10 + рядок 12 + рядок 15 податкових декларацій з податку на прибуток;

Д (дохід) = рядок 01 податкових декларацій з податку на прибуток.

Алгоритм розрахунку показника рівня сплати ПДВ (%):

$$РС (ПДВ) = Н/Обсяг \times 100, \text{ де}$$

Обсяг = сума рядків 1.1 А, 1.2 А, 1.3 А податкових декларацій з ПДВ;

Н = сума рядків 18 (рядок 18 Б) податкових декларацій з ПДВ.

Розмір сплати повністю залежить від роду діяльності та розміру доходів, він визначається низкою математичних розрахунків.

Щоб розрахувати податок на прибуток, спочатку вираховується головний податок за формулою:

$$(\text{Прибуток} - \text{Витрати}) / 100 \times 18$$

(число 18 може змінюватися в залежності від типу підприємства).

Після цього потрібно прорахувати додатковий податок в розмірі 20% і вирахувати військовий збір, що складає 1,5%.

На фінальному етапі потрібно відрахувати додаткові збори, в число яких входять митні, земельні, транспортні та ін.

В результаті виконання практичного завдання студенти повинні

Знати:

- Склад доходів та витрат для обчислення податку на прибуток.
- Механізм обчислення бази оподаткування податком на прибуток та порядок застосування ставок.
- Заповнення Декларації з податку на прибуток разом з додатками.
- Механізм звітування та порядок перерахування податку до бюджету.

Вміти:

- Заповнювати Реєстр отриманих та виданих податкових накладних, Додаток 5 до податкової декларації з ПДВ.
- Скласти Податкову декларацію з ПДВ.

Завдання для самостійної роботи

Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, Розділ V «Податок на додану вартість»
Ознайомитися з порядком подання уточнюючих Декларацій, виправленням помилок у звітності з ПДВ, відповідальністю за неподання або невчасне подання звітності з ПДВ.

Тема: Податок на майно.

Мета: формування вмінь і навичок обчислення податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку, закріплення і поглиблення теоретичних знань.

Матеріально-технічне забезпечення:

- Бланки Декларації з додатками.
- калькулятори.

Завдання:

1. Розрахувати суму податку на майно, належну до сплати
2. Скласти Податкову декларацію та додатки.

Вихідні дані:

У підприємства роздрібною торгівлі є два магазини, розташовані в Гайсинському районі Вінницької області, які обслуговуються одним контролюючим органом. Магазини розташовані в різних територіальних громадах:

один площею 125 м² – на території Тростянецької територіальної громади (код КАТОТТГ – UA07060170000059479) у селі Капустяни (код КАТОТТГ – UA07060170020016287);

другий площею 170 м² – на території Бершадської територіальної громади (код КАТОТТГ – UA07060190000036342) у селі Баланівка (код КАТОТТГ – UA07060190080019804).

Об'єктів житлової нерухомості немає.

Скласти декларацію і два додатки 2 за кожною адміністративно-територіальною одиницею (територіальною громадою). Нарахувати суму податкових зобов'язань на 2023 рік.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Платники податку на нерухомість

За загальним правилом платниками цього податку є фізичні та юридичні особи – власники об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості (пп. 266.1.1 Податкового кодексу, далі – ПК).

Зверніть увагу: фізичні особи – підприємці не подають декларацію із податку на нерухомість. Оскільки нерухомість реєструється на фізособу, а не на підприємця, податок їм нараховує орган ДПС і надсилає за місцем реєстрації до 1 липня звітного року податкове повідомлення-рішення про сплату податку. Фізособа повинна сплатити податок на нерухомість протягом 60 днів із дня вручення податкового повідомлення-рішення. Отже, декларацію з податку на нерухомість подають тільки юридичні особи.

Яка нерухомість є об'єктом оподаткування

Об'єктом оподаткування є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, у тому числі його частка (пп. 266.2.1 ПК). Для цілей оподаткування прийнято таку класифікацію:

житлова нерухомість – це будівлі, віднесені згідно із законодавством до житлового фонду, дачні та садові будинки (пп. 14.1.129 ПК). Характеристики об'єктів житлової нерухомості за їхніми типами конкретизовано в пп. 14.1.129.1–14.1.129.3 ПК;

нежитлова нерухомість – це будівлі, приміщення, які не віднесені згідно із законодавством до житлового фонду (пп. 14.1.129.1 ПК).

Податок на нерухомість нараховується та сплачується тільки за ту нерухомість, право власності на яку зареєстроване в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно (далі – Реєстр прав).

Клас будівлі, за які сільгосптоваровиробники звільнені від оподаткування?

Відповідно до ДК 018:2000 клас 1271 «Будівлі сільськогосподарського призначення, лісівництва та рибного господарства» включає такі підкласи:

1271.1 «Будівлі для тваринництва» (зокрема, товарні та племінні ферми великої рогатої худоби, свиноферми та свинофабрики, вівцеферми, кролівничі та звірівницькі ферми, кінні заводи, собачі розплідники);

1271.2 «Будівлі для птахівництва» (зокрема, птахофабрики та птахоферми, підприємства з виробництва яєць та м'яса птиці, а також із вирощування гібридної птиці для товарних господарств та інкубаторно-птаховничі станції для виробництва добового молодняку птиці тощо);

1271.3 «Будівлі для зберігання зерна» (зокрема, зерносховища);

1271.4 «Будівлі силосні та сінажні» (зокрема, силоси);

1271.5 «Будівлі для садівництва, виноградарства та виноробства» (зокрема, підвали, винокурні, винні ємкості);

1271.6 «Будівлі тепличного господарства» (зокрема, теплиці, сільськогосподарські парники, оранжереї, заводи кормових антибіотиків);

1271.7 «Будівлі рибного господарства» (зокрема, підприємства з перероблення риби);

1271.8 «Будівлі підприємств лісівництва та звірівництва» (зокрема, підприємства з перероблення відходів тваринництва);

1271.9 «Будівлі сільськогосподарського призначення інші» (зокрема, підприємства виробничо-технічного обслуговування, які включають бази зберігання мінеральних добрив та пестицидів, сільгосптехніки та запчастин, підприємства з ремонту сільськогосподарських машин та транспорту, станції біологічного захисту рослин).

Як підтвердити належність будівлі до класу 1271

Зазвичай код об'єкта нерухомості вказують у технічній документації про його введення в експлуатацію. Якщо в техдокументації така інформація відсутня, то, щоб дізнатися, до якого класу відповідно до ДК 018:2000 включено будівлю чи споруду, СГ повинен звернутися до ДП «Державний науково-дослідний інститут автоматизованих систем в будівництві» (далі – інститут). Адже саме цей інститут є розробником ДК 018:2000 та уповноважений в установленому порядку надавати роз'яснення щодо його положень.

На офіційному сайті інституту у розділі «Класифікація будівель» є інформація про те, як отримати експертний висновок щодо класифікації об'єктів нерухомості згідно з ДК 018:2000. Для цього слід надіслати в інститут гарантійний лист довільної форми з додатком, у якому наведено перелік об'єктів, які треба прокласифікувати (на сайті розміщено приклад такої форми).

Також на сайті вказано, що для отримання послуг слід звертатися: електронною поштою: dndiasb@gmail.com; тел.: (050) 4444-746.

Промисловими вважаються підприємства, які згідно з ДК 009:2010 включено до секцій:

В «Добувна промисловість та розроблення кар'єрів»;

С «Переробна промисловість» (зокрема, виробництво харчових продуктів, напоїв, тютюнових виробів, текстильне виробництво, виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, виробництво паперу та паперових виробів тощо);

Д «Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря»;

Е «Водопостачання; каналізація, поводження з відходами»;

Ф «Будівництво». До речі, сільське господарство включено до секції А, тобто до промисловості воно не належить. Отже, щоб скористатися пільгою, передбаченою пп. «є» пп. 266.2.2 ПК, і не платити податок на нерухомість за будівлю промисловості, у видах діяльності підприємства має бути вказано один із «промислових» кодів КВЕД.

Об'єкт незавершеного будівництва не є об'єктом обкладення податком на нерухомість (ЗІР, категорія 106.02).

Порядок розрахунку та сплати податку юрособами

Базовий податковий (звітний) період для податку на нерухомість дорівнює календарному року (пп. 266.6.1 ПК). Базу оподаткування юрособи визначають самостійно виходячи із загальної площі кожного окремого об'єкта оподаткування на підставі документів, що підтверджують право власності на такий об'єкт (пп. 266.3.3 ПК).

Ставка податку на нерухомість встановлюється рішенням місцевої ради залежно від зональності (місця розташування) і типів об'єктів нерухомості (пп. 266.5.1 ПК). Максимальний розмір ставки податку за 1 м² бази оподаткування становить 1,5 % мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного року (далі – МЗП). Цього року максимальна ставка податку становить 100,50 грн/м² (6 700 грн x 1,5 %). Отже, сума податку залежить від ставки податку, визначеної ОМС за місцезнаходженням кожного об'єкта нерухомості, та загальної площі таких об'єктів.

Наприклад, у власності юрособи є будівля офісу загальною площею 120 м², ставка податку – 0,5 % МЗП. Тож річна сума податку становить 4 020 грн (120 м² x 6 700 грн x 0,5 %).

Зверніть увагу: за наявності у власності фізичної чи юридичної особи об'єкта (об'єктів) житлової нерухомості, у тому числі його частки, загальна площа якого перевищує 300 м² (для квартири) та/або 500 м² (для будинку), сума податку збільшується на 25 000 грн на рік за кожен такий об'єкт (його частку) (пп. 266.7.11 ПК).

Юрособи самостійно обчислюють суму податку на нерухомість станом на 1 січня звітного року та сплачують його авансовими внесками щоквартально – до 30-го числа місяця, що настає за звітним кварталом (пп. «б» п. 266.10 ПК). Якщо останній день сплати податку припадає на вихідний або святковий день, тоді податок слід сплатити напередодні. Податок сплачується за місцем розташування об'єкта (об'єктів) нерухомого майна.

Порядок подання декларації Звітність із податку на нерухомість складається з декларації (форму затверджено наказом Мінфіну від 10.04.2015 № 408 у редакції наказу Мінфіну від 10.11.2020 № 371) та двох додатків: додаток 1 – для об'єктів житлової нерухомості; додаток 2 – для об'єктів нежитлової нерухомості. Електронні ідентифікатори форм: декларації – J0302106; додатка 1 – J0312106; додатка 2 – J0312206. Якщо підприємство не має певного типу нерухомості (житлової чи нежитлової), то відповідний додаток воно не подає.

Юрособи подають декларацію не пізніше 20 лютого звітного року (в даному випадку 2023-го) з розбивкою річної суми рівними частинами поквартально (пп. 266.7.5 ПК). Оскільки декларація подається за місцем розташування об'єкта (об'єктів) нерухомості, до одного податкового органу подається одна декларація про всі об'єкти, що мають різні коди КАТОТТГ, але підпорядковуються одному податковому органу. А от кількість додатків залежить від кількості ОМС, на території адміністративно-територіальних одиниць (ОТГ) яких розташовані об'єкти нерухомості: одна ОТГ – один додаток.

В результаті виконання практичного завдання студенти повинні

Знати:

- Механізм обчислення бази оподаткування податком на прибуток та порядок застосування ставок.
- Заповнення Декларації з додатками.
- Механізм звітування та порядок перерахування податку до бюджету.

Вміти:

Заповнювати розрахунок податку для юридичних і фізичних осіб, Податкову декларацію.

5. Вимоги до звітної документації

Звіт з навчальної практики «Податкова система» оформити відповідно до стандартів та наступних вимог. Подані матеріали звіту повинні стисло відображати зміст практики, містити відомості про актуальність навчальної практики, основні результати та їх інтерпретацію, завершуватися узагальнювальним висновком без повторювання викладеного матеріалу. Обсяг звіту залежить від кількості оформлених Податкових декларацій та розрахунків. Термін здачі звіту згідно графіка практики.

6. Форма підсумкового контролю з практики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з навчальної практики є:

- індивідуальне опитування;
- презентація змісту практики;
- захист звіту практики;
- залік з практики.

7. Критерії оцінювання навчальної практики:

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який своєчасно пройшов усі етапи навчальної практики, під час виконання завдань проявив стійкі системні, глибокі і різнобічні знання, відмінно володіє матеріалом, знає нормативну і законодавчу базу та її застосування за певних умов, дає обґрунтовані, правильні відповіді на питання, доцільно використовує термінологію, усвідомлює взаємозв'язок окремих розділів практики, їхнє значення для майбутньої професії, виявляє творчі здібності у розумінні та використанні навчально- програмного матеріалу, проявляє здатність до самостійного оновлення і поповнення знань. Практичні завдання і задачі вирішує правильно, розрахунки проводить без помилок, отримує достовірні результати, правильно заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який знає вивчений матеріал і добре ним володіє але допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, понять, використанні нормативно-правової бази, показує стійкий рівень знань з дисципліни і та професійної діяльності. Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків допускає незначні помилки, але за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, правильно або з незначними помилками заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який посередньо володіє матеріалом, допускав порушення в графіку виконання практики, проте виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, дає неправильну відповідь на окремі питання або на всі питання дає малообґрунтовані, невичерпні відповіді, знання має обмежені, несистемні, слабо орієнтується у нормативно-правових документах. Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків припускається грубих помилок і тільки за допомогою викладача може виправити допущені помилки, із значними помилками заповнює і складає документи, поверхово робить узагальнення і висновки та не зовсім охайно оформляє виконані завдання та звіти.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не виконав завдання практики у визначений термін, із значними помилками заповнив і склав документи, не зробив узагальнення і висновки та не охайно оформив виконані завдання та звіти, а також не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, дає відповіді лише на деякі питання або дає неправильні відповіді на питання, може відтворити кілька термінів, не знає термінології дисципліни і основних нормативно-правових документів, не

може без допомоги викладача використати знання у подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи. Допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою практики завдань, вирішенні задач, проведенні розрахунків припускається грубих помилок і не може їх виправити.

8. Рекомендована література

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> .
2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № № 2456-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Господарський кодекс : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV.. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> .
4. Кодекс законів про працю : Закон України від 10.12.1971 № № 322-VIII.. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> .
5. Податковий Кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> .
6. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> .
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-14-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> .
8. Порядок подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010р. № 2464 – VI із змінами та доповненнями.
10. Андрющенко В. Л. Податкова система: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2020. 416 с.
11. Бечко П. К., Захарчук О.А. Основи оподаткування: навчальний посібник, Київ: ЦУЛ, 2018. 168 с.
12. Василик О. Д. Податкова система України: навчальний посібник, Київ: ВАТ “Поліграфкнига”, 2016. 478 с.
13. Васюк Ю.М. Податковий контроль в умовах реформ в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2015. №3. с. 27-36.
14. Вікторчук М.В. Місцеві податки та збори в Україні: об'єкт чи предмет податкових відносин. *Право і безпека*. 2014. №4. с. 178-182.
15. Данілов О. Д. Оподаткування місцевими, ресурсними, рентними податками та зборами. Неподаткові платежі. Ірпінь, 2012. 292 с.
16. Довгалюк В. І. Податкова система: навчальний посібник, Київ: ЦУЛ, 2017. 360 с.
17. Коваль О.О. Поняття та система адміністрування податків та зборів в Україні. *Наше право*. 2015. №1. с. 159.
18. Малишкін О.І. Адаптація українського податкового законодавства з податку на прибуток до світових моделей. *Водний транспорт*. 2015. Вип.1. с. 100-103.
19. Михайлов В.В. Місцеві податки та збори. *Митна справа*. 2015. №1 (2.1). с. 235- 241.
20. Непочатенко О.О., Колотуха С.М., Бечко П.К. Фінанси, гроші та кредит: підручник. Умань: Видавництво «Поліграфічний Центр «Візаві»». 2014. 484 с.
21. Руснак Ю.І. Перевірки, що здійснюються податковими органами Державної фіскальної служби України. Види, порядок проведення, строки оскарження: практичний посібник Київ: Центр навчальної літератури. 2015. 248 с.
22. Сігаш Т.Д. Непрямі податки в податковій системі України. *Економічний форум*. 2015. №2. с. 313-317.
23. Ткаченко Я.М. Податкові системи країн світу та України. Облік і звітність. Київ: Алеута. 2014. 554 с.
24. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с. : http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nayka/monography/tomnjuk_2022.pdf.

9. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Державний служба статистики України : сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Державна фіскальна служба України - <http://sfs.gov.ua>
4. Кабінет міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/ua>
5. Міністерство економіки України : сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
6. Міністерство фінансів України : сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/>
7. Урядовий портал : сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» : сайт. URL: <http://www.ief.org.ua>
10. Міжнародний центр перспективних досліджень : сайт. URL: <http://icps.com.ua>
11. Газета «Все про бухгалтерський облік» : сайт. URL: <http://vobu.ua/ukr>
12. Журнал «Дебет-Кредит» : сайт. URL: <https://dtkr.com.ua/>
13. Електронний журнал «Головбух» : сайт. URL: <https://m.egolovbuh.mcf.ru>